

jeg finder, at det er en fornuftig Bane og en Bane, som har mere Chance for at blive rentebærende end mange andre, vi have stemt for.

Juul-Rysensteen: Da dette Lovforslag er gaaet igennem Folketinget uden væsentlig Modstand fra den høje Regerings Side, og da det ogsaa synes at finde Tilslutning heroppe, er der ikke megen Grund til at haabe, at Ytringer i modsat Retning kunne vinde Anklang, og dog maa jeg tillade mig at fremkomme med saadanne Ytringer.

Den Gang Hads Herred søgte Bane-forbindelse, var den naturlige Vej til at komme i Forbindelse med Horsens og Aarhus at gaa fra Odder til Hovedgaard Station, hvortil der kun var 5 Fjerdingsvej, men man vilde ikke gaa den Vej; man valgte, trods Modstand fra Horsens' Side, at gaa en anden Vej og anlægge en Bane fra Hou Havn over Odder til Aarhus. Staten bidrog betydelig dertil, Amtet ligeledes og derigennem alle Sognene i Aarhus Amt. Nu fordres der af Aarhus Amt et Tilskud af, jeg husker ikke bestemt, om det er 65,000 eller 70,000 Kr., for at give dette ene Herred endnu flere Baner. Herredet har i Forvejen $6\frac{1}{2}$ Mil Jærnbane, og nu fordres der $6\frac{1}{2}$ Mil til for dette Herred. Jeg beder ærede Medlemmer gunstigt overveje, hvad det vilde koste Staten og Kommunerne, hvis hvert Herred i Danmark skulde have 13 Mil Jærnbane, og særlig beder jeg ærede Medlemmer overveje, hvad det vilde betyde i dette Øjeblik, hvor der med Rette tales om de forfærdelige Udgifter, Kommunerne have rundt omkring. Her vil man fra Kommunerne Side paa tage sig forøgede Udgifter af en saa svimlende Højde, at jeg ikke begriber, at noget Amdsraad kan give Tilladelse til, at noget saadant passerer. Nu siges det vel, at denne Bane fra Hou over Odder til Aarhus har givet gode Renter, og at det vil den Bane, her er Tale om, ogsaa give. Men de ærede Herrer, der tale saaledes, glemme, at en hel Masse af den Trafik, der nu kommer fra de fleste af de Egne i Hads Herred, der ville faa Gavn af den ny Bane, for Øjeblikket gaar paa Banen fra Odder til Aarhus; men den vil altsaa forlade denne Bane, saa den vil komme til at forrente sig mindre. Og om den Trafik, der nu vil komme til at gaa Syd paa ad den ny Bane fra Odder til Horsens, virkelig bliver saa stor, at denne Bane vil kunne forrente sig i samme Maal, tror jeg, at enhver fornuftig Mand vil sige: Det er der ikke fjerneste Sandsynlighed for; jeg tror

næsten, at man med Sikkerhed tør sige, at det ikke vil ske. Det er jo en særlig godt opdyrket Egn, der selvfølgelig ikke vil producere mere, fordi man der faar $6\frac{1}{2}$ Mil ny Bane at køre paa, men derimod faar man betydelig større Udgifter. — Naar et æret Medlem (Neergaard) i Dag sagde, at Staten vilde komme til at give et Bidrag af 770,000 Kr., glemmer det ærede Medlem, at Ekspropriationsudgifterne sandelig ikke ere smaa. Jeg erindrer ikke tydeligt Tallene og indestaar altsaa ikke for deres fuldstændige Rigtighed, men saa meget kan jeg indestaa for, at Ekspropriationsudgifterne ved Odder—Aarhus-Banen vare tæt ved 63,000 Kr. pr. Banemil, det vil altsaa sige, at Staten her vil komme til at give foruden de 770,000 Kr. 6 Gange ca. 30,000, altsaa 180,000 Kr., hvis Ekspropriationen her bliver lige saa dyr, som den var paa den anden Bane. Jeg nærer overmaade stor Betænkelighed ved disse idelige Anløb paa Statskassen og Kommunekasserne til den Slags Foranstaltninger; der skal være tvingende og gode Grunde for, at man skal blive ved paa den Maade, navnlig da Statskassen i Forvejen er saa bebyrdet, at det ærede Folketing paa Grund af Pengemangel ikke har villet fremme Forslag fra Regeringens Side, der kunde bidrage til, at Trafikken kunde udvides tilstækkeligt paa de allerede bestaaende Statsbaner. Den Trafik, der nu er, fordrer saa betydelige Udgifter til Statsbanernes ordentlige og regelmæssige Drift, at det virkelig bliver en Sum, der vil komme til at tynges haardt paa Statskassen i sin Tid. Thi at det skulde kunne blive ved at gaa, som det gaar nu, det er umuligt og utænkeligt, der maa mere Materiel til, og det ikke blot rullende Materiel, men ogsaa sejlene og Brobygningsmateriel. Saaledes som der nu bliver kørtovre i Jylland, og som man nu bliver stuvet sammen rundt omkring, er det ikke alene farefuldt, men det er tidsspildende i den Grad, at det er en Sjældenhed, at Togene regelmæssigt gennemføres gennem Jylland. Der vil fra den Provins' Side fordres betydelige Ofre fra Statskassen, naar det virkelig skal kunne siges, at der er en Drift saaledes, som man i det nuværende Aarhundrede kan forlange den. Vi blive idelig og idelig nægtede Vogne baade til det ene og til det andet Brug, vi kunne ikke faa Vogne, og naar vi endelig faa dem, faa vi strenge Ordre til at skaffe dem lossede i en saa umenneskelig — havde jeg nær sagt — eller urimelig kort Tid, at det virkelig mange Gange næsten er umuligt at fyldestgøre